

umništvo (pri Poljakih se ta dva pojma precej strinjata) do novega preropenja in do znanih uspehov v Avstriji. Vender tudi novodobne ideje se pred Krakovom ne ustavljajo, in tudi poljski kmet se je začel gibati. Večinoma so se doslej zanj brigali le nasprotniki vladajoče stranke, ali kmalu je tudi ta izprevidela, da je treba „chłopa“ gmotno in duševno povzdigovati. Izdaje velikih pisateljev za neizmerno nizke cene, poučne knjižice, društva za narodno omiko, kmetiške čitalnice in podobne reči so tudi najvišjim krogom pri srcu. Kako daleč sega rodoljubna dolžnost in pa skrb, da kmet ne preskoči ojuic, pokazuje pač to, da je sam akademijin predsednik napisal zgodovino poljskih nesreč za ljudstvo, posebno z ozirom na Galicijo, seveda v duhu svoje stranke, ali lepo in živo. Ni treba omenjati, da je knjiga tudi za druge kroge, in da lahko posebno koristi tudi Slovanom, ker je najkrajši in najpopolnejši spis o novejših poljskih dogodkih. Vreden primer pa je gotovo za vse manjše narode!

— M. M.

Opera Avguste Holm'esove ni uspela. Vsebina libreta, katerega je spisala ista skladateljica je ta-le: Dva črnogorska junaka, Mirko in Aslar se pobratita. Črnogorci privedo turško ujetnico Jamino, katero pokloni Mirko svoji materi. Jamina ga z zaljubljenimi pesmimi pridobi za-se, da pobegne z njo v gore. Aslar za njim, da bi ga privedel zopet na pravi pot. Ali Mirko je preveč v zaujkih premetene Turkinje; vname se prepir, in v tem zabode Jamina Aslarja in pobegne. Mirko ostane preplašen, Aslar pa, ki je samo lahko ranjen, reši Mirkovo čast z nesebično lažjo. Mirko pobegne venderle za Jamino. Da oglušni vest zaradi pogažene vere in domovine, se uda orgijam. Kar pride zopet Aslar in mu navesti, da prihajajo Črnogorci, ter ga poziva, naj se vrne domovini v naročje. Mirko neče, Aslar tedaj ubije Mirka, da ga reši sramote izdajniške. Zmagoviti Črnogorci prihajajo, in zrno iz puške pogodi Aslarja. — Libreto je preveč vsakdanjski in Mirkovo vedenje psihološki neutemeljeno. Glasba ima mnogo lepih točkov, a orkestracija je bučna in vender prazna. Pela se je izvrstno. Da ni uspela, temu je krivo nekoliko tudi pomanjkanje klake. Kritika se je izrazila pristransko nepovoljno in krivično, ali vsaj brezobzirno, ako se pomisli, da so se slabša dela vzprejela s pohvalo, ko jih je ščitila kaka mogočna koterija.

— Med novimi gledališkimi novostmi, katere so se iznesle poslednji čas v Parizu na pozornico, nas zanimata drama Coppéejeva »Pour la couronne« (Za krono) in opera »La montaigne noire« gospodične Holm'esove. Drama François Coppéeja je črpljena iz južnoslovanske (menda bolgarske) zgodovine ter je bila vzprejeta z živahno pohvalo. Vsebina je ta-le: Mihajl Brankomir in sin mu Konstantin branita balkanske klance proti Turkom. Konstantin se vrača zmagovit iz boja, in oče mu pokloni rokinjo Milico, kateri zopet Konstantin poklanja svobodo in nož za spomin. Brankomirova žena, Bazilida, mačeha Konstantinova, je vrlo slavohlepna in želi, da bi nje mož postal knez. Da bi to dosegla, pregovori Brankomira, da naj izla Turkom klance in z-njih pomočjo postane knez. Milica zve za to osnovo in obvesti Konstantina. Ta skuša očeta odvrniti od samohlepne namere, a Brankomir misli samo na kuezjo čast in na Bazilido. Konstantin hoče zapaliti kres, ki bi narod vzdignil proti četam turškim, ki so se že bližale, a oče mu hoče to zabraniti; pri tej priliki ubije sin očeta. Konstantin išče smrti v boju, a Turki ga premagajo. Bazilida ga zdaj okrivi, da je hotel izdati on klance Turkom. Konstantin bi se lahko rešil, ako bi hotel odkriti resnico, ali on molči, in za kazen ga obsodi narod, da naj se prikuje pod kip, katerega je hvaležni narod postavil njegovemu očetu. Ko se to godi, prihiti Milica in ga sune z nožem, katerega ji je bil poklonil, v srce in potem še sebe.

Popravek. V današnjem listu str. 429. naj se v Koroški pesmi (Korotan I.) čita kot zaglavje »Na Jepi«.